

Procedure 15

Buitenschoolse praktijkopleidingen (stage en
praktijklessen op verplaatsing)

Inhoudsopgave

---

1. Definitie	3
2. Doel	3
3. Wetgeving	3
4. Verantwoordelijkheden en bevoegdheden	3
4.1. Stage	3
4.2. Praktijklessen op verplaatsing of observatieactiviteiten	4
5. Toepassingsgebied	4
6. Middelen	5
7. Referenties	5
8. Werkwijze	5
8.1. Risicoanalyse	5
8.2. Gezondheidstoezicht	5
8.3. Werkpostfiche	5
9. Bijlagen	6
9.1. Quick scan	6

---

1. Definitie

Er is sprake van buitenschoolse praktijkopleiding¹ wanneer de opleiding buiten de onderwijsinstelling wordt gegeven en er in analoge omstandigheden als in de arbeidswereld wordt gewerkt.

Buitenschoolse praktijkopleiding splitsen we hierna verder op in:

- a) De leerlingen nemen deel aan het arbeidsproces = **leerlingenstage**
- b) Leerlingen nemen NIET deel aan het arbeidsproces²,
  - **Praktijklessen op verplaatsing:**
    - i. Opleiding in een onderneming/bedrijf
    - ii. Opleiding in een opleidingscentrum (VDAB, RTC...)
  - **Observatieactiviteiten:**
    - i. Bedrijfsbezoek
    - ii. Observatiebezoek (bv.in een kleuterklas)
  - **Praktijklessen in een andere onderwijsinstelling**
    - i. Vestigingsplaats van de eigen onderwijsinstelling: leerkracht geeft praktijkles
    - ii. Lesbijwoning in een andere onderwijsinstelling: leerkracht ontvangende onderwijsinstelling geeft de praktijkles.

2. Doel

Deze procedure heeft als doelstelling om de risico's bij een buitenschoolse praktijkopleiding tot een minimum te beperken en om ernstige (arbeids)ongevallen te voorkomen.

3. Wetgeving

- Welzijnswet van 4 augustus 1996 en zijn uitvoeringsbesluiten.
- KB van 21 september 2004 betreffende de bescherming van stagiairs (gewijzigd bij KB van 30/09/05 – KB 02/06/06 – KB 26/08/10 ev.).
- Omzendbrieven:
  - SO/2004/06 – Extra-murosactiviteiten in het secundair onderwijs
  - SO 64 – Structuur en organisatie van het voltijds secundair onderwijs
  - SO74 – Organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs
  - SO/2015/01 - Leerlingenstages, observatieactiviteiten en praktijklessen op verplaatsing in het voltijds gewoon secundair onderwijs en BuSO OV4
- Besluit Vlaamse Regering van 31 augustus 2001 houdende de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs

4. Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

4.1. Stage

- = buitenschoolse praktijkopleiding waarbij de leerlingen **deelnemen** aan het arbeidsproces
- De stagegever voert een analyse uit van de risico's waaraan de stagiairs kunnen worden blootgesteld en stelt de preventiemaatregelen vast. De resultaten van deze risicoanalyse worden via een werkpostfiche kenbaar gemaakt aan de onderwijsinstelling en de stagiair. De werkpostfiche is een document dat informatie bevat betreffende:

---

¹ Deze opleiding moet kaderen binnen de doelstellingen van het leerplan.

² Er kan een vorm van arbeid worden verricht maar deze wordt niet beschouwd als productieve arbeid.

- De beschrijving van de werkpost of de activiteit die een passend gezondheidstoezicht vereist;
- Alle toe te passen preventiemaatregelen;
- De aard van het risico dat een specifiek gezondheidstoezicht vereist;
- De verplichtingen die de stagiair moet naleven i.v.m. de risico's eigen aan de werkpost of de activiteit;
- In voorkomend geval, de aangepaste opleiding met het oog op de toepassing van de preventiemaatregelen.
- De activiteiten/handelingen die een stagiair mag en niet mag uitvoeren.
- De stagegever zorgt voor het onthaal en begeleiding van de stagiairs.
- De stagegever doet, in samenwerking met zijn interne of externe dienst voor preventie en bescherming op het werk, een arbeidsongevallenonderzoek. Ingeval een ernstig arbeidsongeval, is hij verantwoordelijk voor de opmaak en het versturen van het omstandig verslag. Deze afspraken worden opgenomen in de overeenkomst met de onderwijsinstelling.
- Het is de verantwoordelijkheid van de onderwijsinstelling om na te gaan dat de stageplaats, op die plaatsen waar de stagiair wordt tewerkgesteld, voldoende waarborgen biedt voor het organiseren van veilige stages. Dit kan gebeuren m.b.v. de controlelijst, quick scan (zie bijlage 9.1).

4.2. Praktijklessen op verplaatsing of observatieactiviteiten

- = buitenschoolse praktijkopleiding waarbij de leerlingen niet deelnemen aan het arbeidsproces
- Anders dan bij een stage wordt de onderwijsinstelling op deze buitenschoolse locatie als werkgever beschouwd. Het is de verantwoordelijkheid van de onderwijsinstelling om de verplichtingen inzake welzijn, zoals het maken van de risicoanalyse van de werkpost, het ter beschikking stellen van werkkledij, persoonlijke beschermingsmiddelen,... na te komen.
- Het is belangrijk dat er met de eigenaar, van het ter beschikking gestelde lokaal en de ter beschikking gestelde arbeidsmiddelen, overeengekomen wordt dat de preventieadviseur van de onderwijsinstelling toegang heeft tot het lokaal. Deze afspraken worden opgenomen in de overeenkomst. De onderneming of instelling die de lokalen ter beschikking stelt, kan burgerrechtelijk aansprakelijk worden gesteld ingeval kan worden aangetoond dat deze een fout heeft begaan waardoor schade is ontstaan (bv. n.a.v. een ongeval van een leerling wegens een onveilige machine).
- Als er zich tijdens deze activiteit een arbeidsongeval voordoet, moet de preventieadviseur van de Scholengroep het ongevallenonderzoek doen en, ingeval een ernstig arbeidsongeval, het omstandig verslag opmaken. Bij dit onderzoek wordt ook de preventieadviseur van de organisatie of instelling waar de praktijkopleiding doorgaat, betrokken en geïnformeerd.

5. Toepassingsgebied

Deze procedure is van toepassing van zodra leerlingen of cursisten:

- in het kader van een leerprogramma georganiseerd door een onderwijsinstelling, daadwerkelijk arbeid verricht bij een werkgever, in gelijkaardige omstandigheden als de werknemers in dienst van die werkgever, en met het oog op het opdoen van beroepservaring (= **stage**).
- een praktijkopleiding buiten de lokalen van de onderwijsinstelling volgen omdat deze om praktische redenen niet kunnen doorgaan in de onderwijsinstelling, vb: gebrek aan de nodige uitrusting binnen de muren van de onderwijsinstelling (= **praktijklessen op verplaatsing of observatieactiviteit**).

6. Middelen

- Werkpostfiches: zie <https://pro.g-o.be/gezondheid-en-preventie/preventieregister/a-documenten/a15-stagedoende-jongeren>
- Quick scan: zie bijlage 9.1

7. Referenties

- <https://pro.g-o.be/gezondheid-en-preventie>
- Standpunt FOD WASO over werkplekklere juni 2011
- Lijst Coprev met alle studierichtingen van het gewoon secundair onderwijs i.v.m. het gezondheidstoezicht van stagiairs

8. Werkwijze

8.1. Risicoanalyse

- a) **Stage:** De stagegever moet de risicoanalyse uitvoeren en er worden gepaste preventiemaatregelen getroffen voor de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van de stagiair. Deze preventiemaatregelen bestaan uit: onthaal & begeleiding, verbod van tewerkstelling aan bepaalde activiteiten,...
- b) **Praktijklessen op verplaatsing of observatieactiviteit:** De onderwijsinstelling maakt samen met de preventieadviseur een risicoanalyse op. Hierbij kan hij zich baseren op de risicoanalyse van de instelling of organisatie die de lokalen, infrastructuur en arbeidsmiddelen ter beschikking stelt.

8.2. Gezondheidstoezicht

- a) **Stage:** Wanneer dit uit de risicoanalyse blijkt, kan de stagiair onderworpen worden aan een gezondheidstoezicht. Meer info: zie COPREV-richtlijn. Normaal oefent de arbeidsarts van de externe preventiedienst van de stagegever het gezondheidstoezicht uit. In afwijking hiervan kan de stagegever voor de uitvoering van het gezondheidstoezicht een beroep doen op de arbeidsarts van de externe preventiedienst van de onderwijsinstelling. Deze regeling wordt in de stageovereenkomst opgenomen.
- b) **Praktijklessen op verplaatsing of observatieactiviteit:** Nvt.

8.3. Werkpostfiche

Er moet een werkpostfiche worden opgemaakt en besproken met de leerlingen. Hiervoor moet men zich baseren op de uitgevoerde risicoanalyse en het bestaande werkplaatsreglement. Deze werkpostfiche bevat de risico's en de te nemen preventiemaatregelen.

- a) **Stage:** De stagegever informeert de stagiair via de werkpostfiche. Indien op de stageplaats geen werkpostfiche aanwezig is, kan de werkpostfiche voor de stagiairs van het GO! worden gebruikt, mits aanpassing van de risico's. Deze zijn terug te vinden op <https://pro.g-o.be/gezondheid-en-preventie/preventieregister/a-documenten/a15-stagedoende-jongeren>.
- b) **Praktijklessen op verplaatsing of observatieactiviteit:** De werkpostfiche wordt tijdens een toolboxmeeting toegelicht aan de leerlingen. Hiervoor kan de werkpostfiche van het GO! worden gebruikt.

9. Bijlagen

9.1. Quick scan

Met behulp van deze vragenlijst kan er worden nagegaan of de buitenschoolse locatie (onderneming, onderwijsinstelling, opleidingscentrum,...) voldoet aan de minimum basiseisen betreffende veiligheid. Deze locatie is niet geschikt als er niet aan alle voorwaarden kan worden voldaan.

Veiligheidsniveau	OK	NOK	NVT
1. Kent men de taken die <u>niet</u> ³ door jongeren mogen uitgevoerd worden?			
2. Kent men de afwijkingen erop?			
3. Wordt de leerling steeds begeleid door een ervaren werknemer?			
4. Inventaris werkzaamheden voorradig?			
5. Risicoanalyse werkposten ter beschikking?			
6. Indienststellingverslagen ter beschikking?			
7. Zijn de preventiemaatregelen uit de risicoanalyse en indienststellingsverslagen opgevolgd?			
8. (Veiligheids)Instructiefiches ter beschikking?			
9. Wordt het werk uitgelegd door een ervaren werknemer?			
10. CE-labels op de machines aanwezig?			
11. Zijn de gevaren eigen aan de buitenschoolse locatie gekend door de leerling?			
12. Risico's beroepsziekten gekend door de leerling?			
13. Schadelijke agentia (fysische, chemische, biologische) gekend?			
14. Collectieve (bv. afscherming draaiende delen machines) en persoonlijke beschermingsmiddelen ter beschikking?			
15. Sociale voorzieningen ter beschikking? (WC, wasplaats, kleedkamer)			
16. Orde en netheid buitenschoolse locatie?			
17. Zijn er voorzieningen voor EHBO? Is er iemand aangeduid voor verzorging?			
18. Is er iemand die het onthaal en de begeleiding van de leerling verzorgt (WPF ⁴ / toolbox)?			
19. Is er een procedure psychosociale risico's?			
20. Is er een procedure moederschapsbescherming?			
21. Dekken de verzekeringspolissen alle risico's?			
22. Buitenschoolse locatie aangesloten bij een EDPB ⁵ ?			
Besluit: de buitenschoolse locatie biedt voldoende waarborgen op het gebied van veiligheid om de integriteit van de leerling te vrijwaren.			

³ Codex, boek X, Titel 3, Hoofdstuk III, Verbodsbepalingen

⁴ WPF: werkpostfiche

⁵ EDPB: externe dienst preventie en bescherming

Procedure 15

